

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie voor de verzoekschriften en de Burgerinitiatieven
T.a.v. mevrouw H. Neppérus
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Hilversum, 13 september 2016

Geachte mevrouw Neppérus,

Vanaf mei 2015 maken mijn redactie en ik het tv-programma “*Internetpesters aangepakt*” dat door RTL5 is uitgezonden. In het kader daarvan hebben wij duizenden berichten ontvangen van personen die slachtoffer zijn geworden van internetcriminaliteit of andere vormen van internetterreur zoals pesten, stalking, bedreiging, het posten van (seksueel getinte) privé-opnames en anderszins onrechtmatig en/of strafbaar gebruik van persoonsgegevens. Inmiddels is het een feit van algemene bekendheid dat cybercrime een groot maatschappelijk probleem vormt dat zonder adequate aanpak alleen maar zal toenemen.

Desondanks heeft het onderwerp in de dagelijkse praktijk vooralsnog geen prioriteit bij de politie en/of het openbaar ministerie. De providers - bij wie gegevens van de dader doorgaans bekend zijn - zijn weliswaar niet schuldig aan het gedrag waar vele tienduizenden personen slachtoffer van zijn, maar faciliteren dat wel. Van hen kan in dat licht worden verwacht dat zij de slachtoffers behulpzaam zijn bij het achterhalen van de betreffende daders, maar providers weigeren doorgaans gegevens te verstrekken waarmee de daders achterhaald kunnen worden.

Het komt er in de praktijk op neer dat slachtoffers geen enkele mogelijkheid hebben om de dader aan te pakken. Radeloos benaderen zij ons programma. Wij kunnen echter slechts enkelen helpen. Tienduizenden slachtoffers moeten zich de cybercrime jarenlang laten welgevalen in de hoop dat het op enig moment ophoudt; een uiteraard onbestaanbare situatie, zo wordt ook in de Nederlandse rechtspraak onderkend. De Hoge Raad heeft omstandigheden geformuleerd waaronder een provider verplicht

is gegevens te verstrekken, namelijk indien voldoende aannemelijk is dat sprake is van onrechtmatig handelen, het slachtoffer een reëel belang heeft bij verkrijgen van de (NAW-)gegevens, er in het concrete geval geen andere, minder ingrijpende, mogelijkheid is om de (NAW-)gegevens te achterhalen en de belangen van het slachtoffer in het concrete geval zwaarder wegen dan de belangen van de dader om anoniem te blijven.¹ Het arrest biedt internetslachtoffers enig houvast, maar in de praktijk blijken zij hier niet of nauwelijks mee geholpen. Providers lijken het liever op een procedure aan te laten komen, waarin zij dan tot afgifte verplicht worden. Het betekent de facto dat slachtoffers van cybercrime een (dikwijls kostbare) gerechtelijke procedure moeten voeren om de dader in beeld te krijgen, terwijl die bij de provider al bekend is.

Daar komt nog bij dat het betreffende arrest dateert van 25 november 2005. Het is nog maar zeer de vraag of meer recente internationale regelgeving en rechtspraak, waaronder de in 2018 in werking tredende Algemene Verordening Gegevensbescherming ruimte biedt om privacyregelgeving te beperken op basis van voornoemd arrest.

Kortom, de positie van internetslachtoffers behoeft verbetering. Daartoe zijn wij in samenwerking met *Van Till advocaten* te Amsterdam een burgerinitiatief ter bescherming van internetslachtoffers gestart. Daaruit blijkt dat niet alleen onze redactie overtuigd is van dat belang.

Meer dan 135.000 personen hebben te kennen gegeven ons burgerinitiatief te ondersteunen.²

Wij zijn ons ervan bewust dat niet met iedere mogelijke inbreuk op het recht van anderen rekening kan worden gehouden en dat niet iedere inbreuk een beperking op het recht van privacy rechtvaardigt. Dat neemt niet weg dat het mogelijk en noodzakelijk is om wettelijk vast te leggen in welke gevallen providers verplicht zijn om hen ter beschikking staande accountgegevens te verstrekken, bijvoorbeeld in geval van bedreiging, identiteitsfraude en het “posten” van seksueel getinte filmpjes (wraakporno) via de bewuste account. In een vangnet-bepaling zouden de meer algemene in rechtspraak geformuleerde criteria

¹ HR 25 november 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU4019, NJ 2009, 550, *Lycos/Pessers*

² De steunbetuigingen als opgenomen in het excelbestand zijn gescreend op doublures, vereiste leeftijd (18+) en de Nederlandse nationaliteit.

opgenomen kunnen worden. Medewerking aan de bescherming van internetsslachtoffers komt daardoor te liggen bij de partij die de internetterreur/-criminaliteit faciliteert en de beschikking heeft over gegevens aan de hand waarvan de identiteit van de dader achterhaald kan worden.

Met een dergelijke regeling wordt overigens niet alleen de positie van het slachtoffer verbeterd. Voor providers wordt het zo (nog) duidelijker in welke gevallen zij verplicht zijn gegevens te verstrekken. Dat voorkomt in veel gevallen een (oneigenlijke) discussie omtrent invulling van de in rechtspraak geformuleerde criteria. Verder wordt de boodschap afgegeven dat plegers van cybercrime niet kunnen rekenen op anonimiteit. Er gaat daarmee hopelijk ook een preventieve werking van regelgeving uit.

Namens de meer dan 135.000 steunbetuigers van onze actie bieden wij U hierbij formeel ons burgerinitiatief ter ondersteuning en bescherming van internetsslachtoffers aan en verzoeken wij U dit onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer te zetten.

Met de meeste hoopting,

Peter R. de Vries